

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 40/10, 46/10 i 06/13) i člana 78 stav 4 Zakona o platnom prometu („Službeni list Crne Gore“, br 62/13), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 10.11.2014. godine, donio je

**ODLUKU
o sopstvenim sredstvima platnih institucija**

I. OSNOVNA ODREDBA

Član 1

Ovom odlukom propisuju se način izračunavanja sopstvenih sredstava platnih institucija i metod za izračunavanje minimalnog iznosa sopstvenih sredstava, koja je platna institucija dužna da održava radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjavanja obaveza prema svojim povjeriocima.

II. IZRAČUNAVANJE SOPSTVENIH SREDSTAVA

Sopstvena sredstva

Član 2

Sopstvena sredstva platne institucije predstavljaju zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke iz člana 9 ove odluke.

Osnovni kapital

Član 3

Osnovni kapital platne institucije predstavlja zbir elemenata osnovnog kapitala platne institucije iz stava 2 ovog člana, umanjen za zbir odbitnih stavki iz stava 3 ovog člana.

Elementi osnovnog kapitala platne institucije su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za platnu instituciju koja je akcionarsko društvo), odnosno uplaćeni udjeli (za platnu instituciju koja je društvo sa ograničenom odgovornošću);

- 2) naplaćene emisije premije, isključujući emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija (za akcionarsko društvo), odnosno iznos uplaćen iznad nominalne vrijednosti pri uplati udjela (za društva sa ograničenom odgovornošću);
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara (za akcionarsko društvo), odnosno nadležni organ platne institucije koja je društvo sa ograničenom odgovornošću, donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove;
- 5) iznos dobiti u tekućoj godini, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - skupština akcionara, ili odbor direktora uz ovlaštenje skupštine akcionara (za akcionarsko društvo), odnosno nadležni organ platne institucije koja je društvo sa ograničenom odgovornošću, donio je odluku da se dobit koja se ostvari u tekućoj godini, u ostvarenom ili manjem iznosu, rasporedi u rezerve, povećanje kapitala, za pokriće gubitaka iz prethodnih godina i/ili u neraspoređenu dobit, iskazano u procentima,
  - dobit je umanjena za pripadajući porez na dobit i druge očekivane troškove,
  - postojanje dobiti je potvrdio spoljni revizor,
  - platna institucija je dobila saglasnost Centralne banke za uključivanje dobiti u osnovni kapital.

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala platne institucije su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 4) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za akcionarsko društvo), odnosno stečenih sopstvenih udjela (za društvo sa ograničenom odgovornošću);
- 5) nerealizovani gubitak po osnovu vrjednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti.

Uslovi za uključivanje u osnovni kapital

Član 4

Platna institucija može u osnovni kapital uključiti pojedine elemente osnovnog kapitala ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) za vrijeme poslovanja platne institucije ti elementi bezuslovno, neodložno i u cjelosti stoje na raspolaganju za pokriće rizika ili gubitaka;

- 2) u slučaju otvaranja stečajnog postupka, odnosno pokretanja postupka likvidacije platne institucije ti elementi u cjelosti i bez ograničenja stoje na raspolaganju za podmirenje gubitaka platne institucije nakon što su izmirene obaveze prema svim drugim povjeriocima platne institucije;
- 3) ti elementi su umanjeni za očekivani iznos poreske obaveze.

Dopunski kapital

Član 5

Dopunski kapital platne institucije predstavlja zbir elemenata dopunskog kapitala iz stava 2 ovog člana, umanjen za zbir odbitnih stavki iz stava 3 ovog člana.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital platne institucije su:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija (za akcionarska društva);
- 2) naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija (za akcionarska društva), odnosno iznos uplaćen iznad nominalne vrijednosti pri uplati udjela (za društva sa ograničenom odgovornošću);
- 3) subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 ove odluke;
- 4) hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 ove odluke;
- 5) revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu platne institucije.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije (za akcionarska društva);
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom platne institucije do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

Subordinisani dug

Član 6

Subordinisani dug se može uključiti u dopunski kapital ako:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) je dug neobezbijeđen, odnosno platna institucija ne garantuje plaćanje po tom dugu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 3) je u slučaju stečaja, odnosno likvidacije platne institucije, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;

- 4) se dug može koristiti samo za isplatu potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije platne institucije;
- 5) se isplata duga povjeriocima ili otkup od same platne institucije prije dospjeća mogu izvršiti samo:
  - u slučaju pretvaranja subordinisanog duga u akcije, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za akcionarska društva), odnosno u udjele (za društva sa ograničenom odgovornošću),
  - u drugim slučajevima, uz saglasnost Centralne banke, ako isplata duga ne pogoršava pokazatelje adekvatnosti kapitala platne institucije;
- 6) je rok dospjeća duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate.

Ukoliko je ugovoreno vraćanje subordinisanog duga u ratama, taj dug se može tretirati kao element dopunskog kapitala samo ako prva rata dospijeva za vraćanje u roku dužem od pet godina.

Prilikom izračunavanja dopunskog kapitala, platna institucija je dužna da ukupni iznos subordinisanog duga umanjuje za po 20% početkom svake od posljednjih pet godina koje prethode ugovorenom roku dospjeća duga.

Hibridni instrumenti

Član 7

Hibridni instrument se može uključiti u dopunski kapital ako:

- 1) je instrument izdala platna institucija sa namjerom da ga uključi u dopunski kapital;
- 2) je obaveza po tom instrumentu u cjelosti uplaćena;
- 3) je instrument neobezbijeđen, odnosno platna institucija ne garantuje plaćanje po tom instrumentu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 4) je instrument u cjelosti, bezuslovno i bez odlaganja raspoloživ za pokriće gubitaka;
- 5) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije platne institucije, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 6) je rok dospjeća duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate;
- 7) isplata povjeriocima ili otkup od same platne institucije prije dospjeća nijesu mogući, osim u slučaju pretvaranja ovog instrumenta u akcije platne institucije (za akcionarska društva), odnosno udjele (za društva sa ograničenom odgovornošću), isključujući povlašćene kumulativne akcije;

- 8) u slučaju da nivo sopstvenih sredstava padne ispod zakonom propisanog nivoa, platna institucija ne može, do postizanja propisanog nivoa sopstvenih sredstava isplaćivati kamate, naknade i druge prinose po osnovu tog instrumenta, i
- 9) u roku od 90 dana od dana kada se utvrdi da je iznos sopstvenih sredstava pao ispod iznosa koji predstavlja 75% propisanog iznosa, ne poveća sopstvena sredstva do propisanog nivoa, platna institucija pretvara taj instrument u akcije (za akcionarska društva), odnosno udjele (za društva sa odgraničenom odgovornošću), koji se uključuju u osnovni kapital platne institucije.

Ukoliko je za hibridni instrument ugovorena obaveza platne institucije da svoje obaveze po tom instrumentu plaća u ratama, taj instrument se može tretirati kao element dopunskog kapitala, samo ako prva rata dospijeva za plaćanje u roku dužem od pet godina.

U posljednjoj godini prije dospjeća hibridni instrument se ne uračunava u dopunski kapital platne institucije.

Razmjere pri izračunavanju sopstvenih sredstava

Član 8

Platna institucija je dužna da se pri izračunavanju sopstvenih sredstava pridržava sljedećih razmjera:

- 1) ukupni iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti iznos osnovnog kapitala platne institucije;
- 2) ukupni zbir subordinisanog duga i kumulativnih povlašćenih akcija ne smije prelaziti 50% osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava

Član 9

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava platne institucije su:

- 1) direktna ili indirektna ulaganja u drugu platnu instituciju, banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija;
- 2) ulaganje platne institucije u subordinisani dug i hibridne instrumente druge platne institucije, banke ili druge kreditne ili finansijske institucije, u kojoj platna institucija ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije;

- 3) ukupni iznos direktnih ili indirektnih ulaganja u druge platne institucije, banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2) ovog stava, ukoliko prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava platne institucije, prije umanjenja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;
- 4) direktna ili indirektna ulaganja platne institucije u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije;

Odbitne stavke iz stava 1 ovog člana oduzimaju se od osnovnog i dopunskog kapitala tako što se 50% ukupnog iznosa odbitnih stavki oduzima od osnovnog kapitala, a 50% od dopunskog kapitala platne institucije.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ukoliko je 50% ukupnog iznosa odbitnih stavki veće od iznosa dopunskog kapitala, razlika iznad iznosa dopunskog kapitala se oduzima od osnovnog kapitala.

Ulaganja iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana platna institucija nije dužna da tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju dopunskog kapitala, ukoliko su ta ulaganja privremenog karaktera i platna institucija ih drži radi pružanja finansijske pomoći u cilju reorganizacije ili popravljavanja finansijskog stanja lica na koja se ta ulaganja odnose.

U slučaju tretmana ulaganja na način iz stava 4 ovog člana platna institucija je dužna da o tome bez odlaganja obavijesti Centralnu banku i dostavi dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost uslova za isključivanje tog ulaganja iz obračuna dopunskog kapitala.

Platna institucija ne može uključivati u sopstvena sredstva:

- 1) dobit i gubitak po osnovu obaveza vrednovanih po fer vrijednosti koji proizilaze iz promjena kreditnog rejtinga platne institucije;
- 2) rezerve za hedžing novčanog toka prethodno vrednovane po amortizacionom trošku i hedžing novčanog toka koji se odnosi na neplanirane transakcije;
- 3) nerealizovanu dobit od investicione imovine i finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju.

Uslovi za uključivanje subordinisanog duga i hibridnog instrumenta u dopunski kapital

Član 10

Platna institucija može subordinisani dug i hibridni instrument uključiti u dopunski kapital samo ukoliko Centralnoj banci dostavi dokaz da su za uključivanje subordinisanog duga, odnosno hibridnog instrumenta u dopunski kapital ispunjeni odgovarajući uslovi iz čl. 6 i 7 ove odluke.

III. MINIMALNI ZAHTJEVI ZA SOPSTVENIM SREDSTVIMA

Miminalni iznos sopstvenih sredstava

Član 11

Sopstvena sredstva platne institucije izračunata u skladu sa čl. 2 do 10 ove odluke ni u jednom trenutku ne smiju biti manja od iznosa minimalnog osnivačkog kapitala platne institucije utvrđenog članom 70 Zakona o platnom prometu ("Službeni list CG", br. 62/13) (u daljem tekstu: Zakon o platnom prometu) ili iznosa izračunatog primjenom metoda raspona platnih transakcija iz člana 12 ove odluke, u zavisnosti koji je iznos veći.

Metod raspona platnih transakcija

Član 12

Primjenom metoda raspona platnih transakcija izračunava se iznos koji predstavlja proizvod faktora "k" iz stava 3 ovog člana i zbira sljedećih elemenata:

- 1) 4% dijela obima platnih transakcija do iznosa 5.000.000,00 EUR-a;
- 2) 2,5% dijela obima platnih transakcija iznad iznosa 5.000.000,00 EUR-a do iznosa 10.000.000,00EUR-a;
- 3) 1% dijela obima platnih transakcija iznad iznosa 10.000.000,00 EUR-a do iznosa 100.000.000,00 EUR-a;
- 4) 0,5% dijela obima platnih transakcija iznad iznosa 100.000.000,00 EUR-a do iznosa 250.000.000,00 EUR-a, plus
- 5) 0,25% dijela obima plaćanja iznad iznosa 250.000.000,00 EUR-a.

Obim platnih transakcija iz stava 1 ovog člana predstavlja jednu dvanaestinu ukupne vrijednosti platnih transakcija koje je platna institucija izvršila u prethodnoj godini.

Faktor “**k**” iz stava 1 ovog člana iznosi:

- 1) 0,5 ako platna institucija obavlja samo platne usluge iz člana 2 tačka 6 Zakona o platnom prometu;
- 2) 0,8 ako platna institucija obavlja samo usluge iz člana 2 tačka 7 Zakona o platnom prometu, ili
- 3) 1,0 ako platna institucija obavlja bilo koju od usluga iz člana 2 tač. 1 do 5 Zakona o platnom prometu.

Izuzeci

Član 13

Centralna banka može, na osnovu ocjene upravljanja rizicima, baze podataka o upravljanju rizicima i mehanizama za funkcionisanje sistema interne kontrole, zahtijevati od platne institucije da poveća sopstvena sredstva do 20% u odnosu na iznos izračunat u skladu sa ovom odlukom, kao i odobriti platnoj instituciji smanjenje iznosa sopstvenih sredstva do 20% u odnosu na iznos izračunat u skladu sa ovom odlukom, s tim da iznos sopstvenih sredstava platne institucije ni u jednom trenutku ne smije biti niži od minimalnog iznosa osnivačkog kapitala platne institucije iz člana 70 Zakona o platnom prometu .

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 14

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 09. januara 2015. godine

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

**PREDSJEDAVAJUĆI
G U V E R N E R,**

O. br. 0101-4014/63-8
Podgorica, 10.11.2014. godine

mr Milojica Dakić, s.r.

